

Time : 2 ½ hrs

- 1 -

BUS ECO II

Marks. 75

- N. B. 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q. 1) Attempt any two:

15

- A. Explain the short run equilibrium of a firm under perfect competition.
B. What are the features of monopoly?
C. Explain the concept of production cost and selling cost.

Q. 2) Attempt any two.

15

- A) What are the conditions of third degree price discrimination?
B) Examine the marginal cost pricing method.
C) Calculate the mark up if price of the product is 50 Rs., average fixed cost is 10 Rs. and average variable cost is 20 Rs.

Q. 3) Attempt any two:

15

- A) Explain production efficiency and inefficiency with the help of a diagram.
B) "Market fails in the provision of public goods" explain.
C) How does government corrects market failure.

Q. 4) Attempt any two.

15

- A) Explain the stages of capital budgeting
B) What are the advantages and disadvantages of pay back period method?
C) cost of project A is Rs. 20,000, cost of project B is Rs. 5,000 and cost of capital is 10 % per annum. From the following table calculate the Net Present Value of the project A and B and choose the best project.

Years	Net cash flows (Rs. lacs)	
	Project A	Project B
1	20000	10000
2	15000	8000
3	10000	7000

Q.5 A) State whether following statements are true or false with reasons. (any four) 8

- 1) Legal protection is a source of monopoly power.
- 2) There is a single seller in oligopoly market.
- 3) Dumping is international price discrimination.
- 4) Legal sanction is a condition of price discrimination.
- 5) Private goods are excludable.
- 6) Externalities cause market failure
- 7) Internal rate of return method has no limitations.

B) Select the correct answer from the alternatives given and rewrite the answer.

(any seven)

7

- 1) Demand curve under oligopoly is _____.
  - a) kinked
  - b) perfectly elastic
  - c) perfectly inelastic
- 2) Selling cost is a feature of _____.
  - a) perfect competition
  - b) Monopoly
  - c) Monopolistic competition
- 3) Average revenue > Average cost, means _____.
  - a) normal profit
  - b) loss
  - c) super normal profit
- 4) Under dumping, demand curve in the foreign market is _____.
  - a) perfectly inelastic
  - b) Unitary elastic
  - c) Perfectly elastic
- 5) When a doctor charges high fee from rich person and less fee from poor, it is known as _____ price discrimination.
  - A) time
  - b) age
  - c) personal
- 6) _____ pricing is known as mark-up pricing principle.
  - a) Full cost
  - b) marginal cost
  - c) multi-product
- 7) When goods and services are not distributed according to consumer's preferences it is known as _____.
  - a) productive efficiency
  - b) allocative efficiency
  - c) allocative inefficiency
- 8) _____ goods face free rider problems.
  - a) private
  - b) public
  - c) capital
- 9) _____ is a cause of market failure.
  - a) positive externality
  - b) negative externality
  - c) complete information
- 10) A project is not acceptable when "internal rate of return is _____ market interest rate.
  - a) =
  - b) >
  - c) <
- 11) _____ method does not consider present value of money.
  - a) Net present value
  - b) Pay back period
  - c) Internal rate of return
- 12) Present value means _____.
  - a) discounted value of future cash flows
  - b) compounded value of future cash flows
  - c) interest on future cash flows.

२) उजवीकडाल अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र. १) कोणतेही दोन सोडवा.

१५

- पूर्ण स्पर्धेतील उत्पादनपेढीचे अल्पकालीन समतोल स्पष्ट करा.
- मत्केदारीतील वैशिष्ट्ये कोणती?
- उत्पादन खर्च आणि विक्री खर्च संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र. २) कोणतेही दोन सोडवा.

१५

- तृतीय श्रेणी मूल्यविभेदाच्या अटी कोणत्या?
- सीमान्त खर्च किंमत पद्धतीचे परिक्षण करा.
- जर वस्तुची किंमत ५० रुपये, सरासरी स्थिर खर्च १० रुपये, व सरासरी बदल खर्च २० रुपये असेल, तर वाढवा मोजा.

प्र. ३) कोणतेही दोन सोडवा.

१५

- उत्पादनातील कार्यक्षमता आणि अकार्यक्षमता आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
- “सार्वजनिक वस्तुच्या तरतूदीमुळे बाजारपेठ अपयशी ठरते” स्पष्ट करा.
- सरकार बाजार अपयशास कसे सुधारते?

प्र. ४) कोणतेही दोन सोडवा.

१५

- भांडवली अंदाजपत्रकाचे टप्पे स्पष्ट करा.
- परतावा कालावधी पद्धतीचे फायदे आणि तोटे कोणते?
- प्रकल्प 'अ'चा खर्च २०,००० रु. प्रकल्प 'ब' चा खर्च ५००० रु. आणि भांडवली खर्च १०% प्रति वर्ष आहे. पुढील तक्त्याच्या आधारे प्रकल्प 'अ' आणि 'ब' च निव्वळ वर्तमान मूल्य मोजा व त्यामधील उत्कृष्ट प्रकल्प निवडा.

वर्ष	निव्वळ रोखता प्रवाह (रु. लाखात)	
	प्रकल्प अ	प्रकल्प ब
१	२०,०००	१०,०००
२	१५,०००	८,०००
३	१०,०००	७,०००

प्र. ५ अ) पुढील वाक्य चूक किंवा बरोबर सकारण स्पष्ट करा. (कोणतेही चार)

०८

- अधिकृत सुरक्षा हे मत्केदारीचे स्रोत होय.
- अल्पाधिकार बाजारपेठेत एकच विक्रेता असतो.
- अवपुंजन हे आंतरराष्ट्रीय मूल्यभेद होय.
- कायदेशीर परवानगी मूल्यविभेदाचे एक अट आहे.
- खाजगी वस्तु बहिष्कृत असतात.
- बाजारपेठ अपयशास बाह्यता कारणीभूत ठरते.
- अंतर्गत परतावा दर पद्धतीस कोणतीही मर्यादा नाही.
- भांडवली अंदाजपत्रकाचे निर्णय उत्पादनपेढीसाठी महत्त्वाचे होय

प्र. ५ब) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी अचूक उत्तर निवडून ते परत लिहा. (कोणतेही सात)

७

१) अल्पाधिकारात मागणीवक्र ---- असतो.

अ) विकृंचित

ब) संपूर्ण लवचिक

क) संपूर्ण अलवचिक

२) विक्री खर्च हे ----- चे वैशिष्ट्य होय.

अ) पूर्ण स्पर्धा

ब) मत्केदारी

क) मत्केदारीयुक्त स्पर्धा

३) सरासरी प्राप्ती > सरासरी खर्च, म्हणजे -----

अ) सामान्य नफा

ब) तोटा

क) असामान्य नफा

४) अवपूंजनमध्ये विदेशी बाजारातील मागणी वक्र ----- असतो.

अ) संपूर्ण अलवचिक

ब) एकांक लवचिक

क) संपूर्ण लवचिक

५) जेव्हा डॉक्टर श्रीमंत व्यक्तीकडून जास्त फी आणि गरीबाकडून कमी फी आखतो त्यास -----

मूल्यभेद म्हणतात.

अ) वेळ

ब) वय

क) व्यक्तिगत

६) ----- किंमत हे वाढीव मूल्य तत्त्व होय.

अ) पूर्ण खर्च

ब) सीमान्त खर्च

क) बहुवस्तू

७) जेव्हा वस्तू आणि सेवेचे वाटप ग्राहकांच्या गरजेप्रमाणे होत नाही त्यास ----- म्हणतात.

अ) उत्पादक कार्यक्षमता

ब) वितरण कार्यक्षमता

क) वितरण अकार्यक्षमता

८) ----- वस्तु फुकट्यांच्या समस्यांना तोंड देतो.

अ) खाजगी

ब) सार्वजनिक

क) भांडवली

९) ----- हे बाजार पेठेच्या अपयशाचे कारण होय.

अ) सकारात्मक बाह्यता

ब) नकारात्मक बाह्यता

क) पूर्ण माहिती

१०) जेव्हा "अंतर्गत परतावा दर ----- बाजार पेठीय व्याज दर", तेव्हा गुंतवणूक प्रकल्प नामंजूर केला जातो.

अ) =

ब) >

क) <

११) ----- पद्धत ही पैशाचे वर्तमान मूल्य गृहीत धरत नाही.

अ) निव्वळ वर्तमान मूल्य

ब) परतावा कालावधी

क) अंतर्गत परतावा दर

१२) वर्तमान मूल्य म्हणजे ----- होय.

अ) भविष्यातील रोखीचे घटीत किंमत

ब) भविष्यातील रोखीचे वाढीव किंमत

क) भविष्यतील रोखीचे व्याज

0-0-0